

MKT

Az európai fejlesztéspolitika és hatása az államháztartás egyensúlyára.

Dr. Baráth Etele c. egyetemi tanár, az EGSZB tagja

2012-09-28

- Az első fejlesztési terv 2004-2006 közötti időszakára összesen 1400 Mrd Ft uniós forrás állt rendelkezésre.
- Az EU Strukturális Alapjaiból a 2007-2013 közötti, 7 éves időszakra közel hatszor akkora keret, 8000 Mrd Ft jutott.
- A 2012. évre előirányzott uniós fejlesztések előirányzata (1420 Mrd Ft) közel egy tizede a 2012. évi magyar költségvetés főösszegének (14 900 Mrd Ft), a 2011. december 19-én jóváhagyott költségvetés szerint,
- a költségvetésben előirányzott beruházási forrás 95%-a.

Keretek I

- Belopakodott tudatunkba a mindenkivel szembeni **gyanakvás**, majd **erősödő ellenállás**,
- A politikai közeg saját, **egyoldalú** tapasztalatán gyarapodva **elhatárolódik** a másik oldalak tapasztalásától.

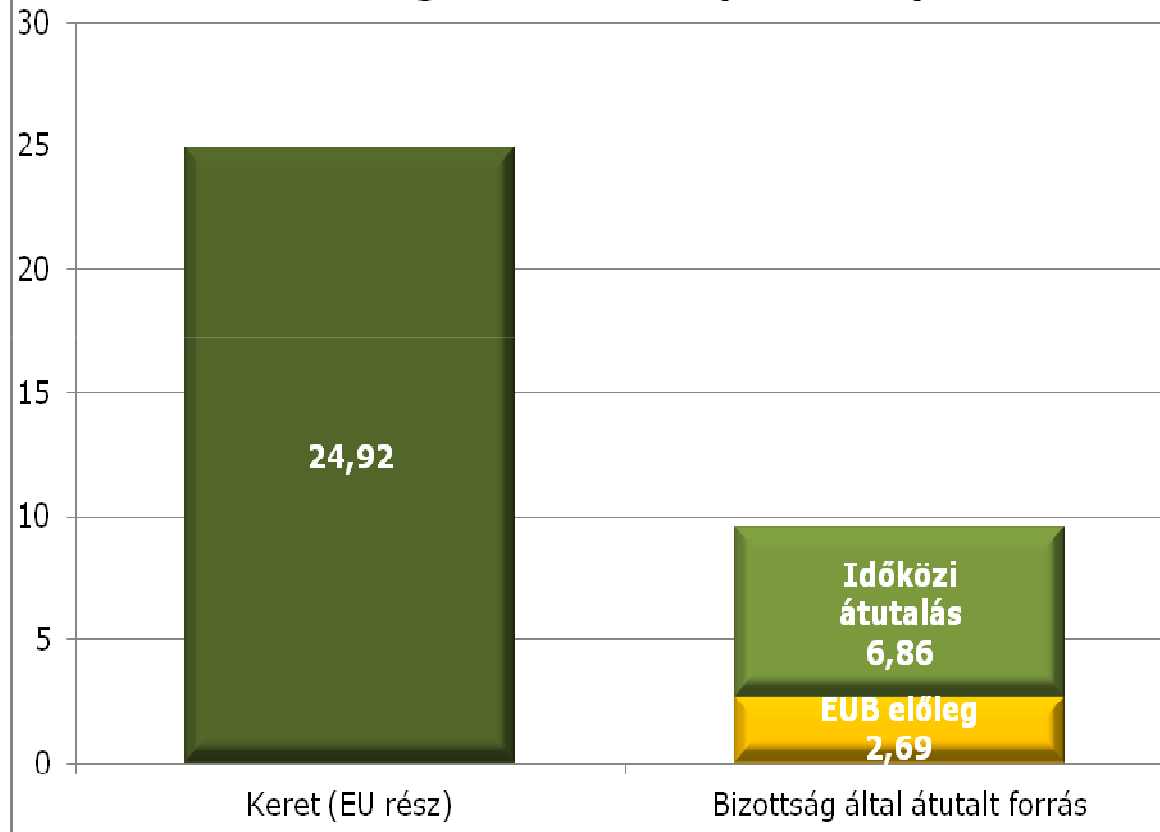
- **Nincs** egybe-vetés, érdemi értékelés, hiányzik a **folyamatosság**.
- Az állandó tagadás, a céltalan, hatalom és **választás-orientáltan** befolyásolt **változtatások** leépítik a bizalmat, a hatékonyságot, csökkentették az eredményességet.

- A válság „magyar karaktere” a túlköltekező, alacsony hatékonyságú, **túlpolitizált** államigazgatás, számtalan új, és öröklött gond, valamint;
- **hiányzik** a rendszerszemléleten alapuló, a folyamatokat középpontba állító **fejlesztéspolitikai kormányzás.**

Hol tartunk?

- Halmozottan hátrányos helyzetbe került Magyarország;
- a **kisszámú és kis hatékonyságú**, összefüggés nélkül végrehajtott, **drága beruházások** nem eredményezhetnek gazdasági növekedést.
- Az elmúlt két évtizedben „**elmaradt haszon**” jóval **felette van** egy racionális gazdaságban elszenvedhető veszteségnek.

Forrásfelhasználás 2012 I. félév végéig- Bizottsági elszámolás (Mrd EUR)

- 2017-2012 II félévig, beérkezett félévente, átlag 0.6 milliárd EUR,
- 2012 II félévtől 2015 végéig kellene, hogy leszámításra kerüljön: félévente 2,6 évente 5.2 milliárd EUR.
- 2012 évi terv: 4.6 milliárd EUR!
- A várható veszteség: 1,5-2.0 milliárd EUR, 20%.

Mit várhatunk?

- A következő, 2014-2020 közötti időszakra **megajánlott keret** „20” milliárd EUR.
- **Alacsony** GDP (növekedés), **alacsony hatékonyságú felhasználás.**
- Kevés indok, politikai nézeteltérések.

A források indokolhatósága

- Először is:
- az Unió költségvetéséből származó **befektetések** *makro-szinten* átlag felett növelik:
- a fejlettebb technológiai transzfer,
- a beruházások nagy importhányada,
- a kvalifikált munkaerő,
- az olcsóbb infrastruktúra hozadéka,
- a modernizált infrastruktúrára rátelepülő támogatott beruházások révén,
- az Unió gazdaságának kibocsátását, pénzügyi eredményét.

- Másodsor:
- a belső piac bővülése,
- a szolgáltatások szabad áramlása,
- a tevékenységek széles körű elterjedése,
- a tudásbázis növekedése már önmagában is **rendkívüli mértékben** támogatja az **innovációs tevékenységet** és szolgálja a felzárkóztatást.

- Harmadszor:
- *Mikro-szinten* a strukturális alapok **legnagyobb mértékben** a kkv szektor számára jelentenek vagy **piacot, vagy piacra jutást, vagy fejlesztési forrást**, és
- egyúttal a **munkaerő piac** bővülését.

- Negyedszer:
- jelentős az a hatás, melyet a leghátrányosabb helyzetű, a munkaerőpiacról többféle szempontból **kiszorult társadalmi csoportok** felzárkóztatása,
- „befogadása” területén el lehetett érni.

Keretek II

- A **legfontosabb** folyamat az elmúlt két évtizedben az Európában létezésünk újragondolása, helyünk és szerepünk **kiteljesítése volt**, annak;
- politikai, erkölcsi-kulturális és gazdasági előnyeivel együtt.

- Európában a **politikai és pénzügyi integráció**, a gazdasági együttműködés, a belső piac **erősödése a fő irány**,
- Idehaza a **függetlenedés**, az egyedi meghatározás, a voluntarizmus uralkodik el.

- Európában a célok és eszközök meghatározásánál a **társadalmi értékek** és a **gazdasági prioritások** befolyásolják a politikai döntéshozókat,
- Idehaza a politika „felül-vezérli” a **gazdaság motorját**, és a társadalmi célrendszeret.

Mit javasolok?

- **Az EU 2020 Stratégia** fő irányai a 2013-2020 időszakra:
- **az intelligens,**
- **a befogadó-felzárkóztató és**
- **a fenntartható növekedés**

- A válságból történő megbízható, **tartós kiemelkedéshez, mindhárom szükséges.**
- Időben és térben **eltérő eszközök** kellene a felemelkedéshez.
- A **regionális fejlesztés** és intézményeinek megerősítése szükséges.

- Magyarországának figyelembe kell venni az EU 2020 Stratégia céljait.
- Azt, hogy **„miből és mennyi, hol, mikor, miért, kinek az érdekében”**,
- a **„mit, mikor, miért nem lehetett megtenni”** kérdés után lehet megválaszolni.

- Világos célokat kitűző koncepció alapján **politikailag konszenzust** tartalmazó stratégia kell.
- Az elmúlt évtized fejlesztési stratégiáinak „**közös többszörösét**” kell a megvalósítás tengelyébe állítani.
- A **felelősség és a szolidaritás** új egyensúlyára kell törekedni.

- A szükséges **hangsúlyváltás** bekövetkezéséhez bizonyítania kellene, hogy van **politikai akarat** és konkrét elképzelés a politikai együttműködés érdemi elmélyítésére.
- Szükséges a kormányzás **gazdaságpolitikai és fejlesztési** célú további megerősítése, a külső források sokféleségének és mennyiségének növelése.

- Nem lehetséges tartós, fenntartható, intelligens növekedés **felzárkóztatás** nélkül, de megvalósításához **strukturális reformok**, több és jobb eszközök kellenek.
- Ha most strukturális reformok végig vitele a döntő kérdés, akkor a fejlesztéspolitikának azt segítenie kell, így az **európai forrásoknak** is.

Az EU források hozzájárulása

- A fejlesztéspolitikában nem elégséges csak „**keretek**” (framework) meghatározása.
- Célzott beruházások növelésével, összeurópai, **több szektort átfogó**,
- többdimenziós európai szintű programokhoz történő csatlakozással lehet **gyorsítani** a célok elérését,

- Az európai célokkal azonosulva, a növekedés lehetőségét;
- a foglalkoztatás bővítésének célja,
- a tevékenységek széles körére kiterjedő **hálózatosság** (network) és
- a **komplex programok** ösztönzése biztosíthatja.

- A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozóan megfogalmazódott egyes európai javaslatokhoz,
- a **makroszintű regionális stratégiák** megvalósítása, minden lehetséges eszközzel **csatlakozni** kell.
- Az „**Európa Összekapcsolása**” (Connecting Europe) program más közös európai célokkal bővítetten,
- a magánszektor forrásait is bevonva, **jó példája lehetne** az integráció erősítésének.

Keretek III

- **Európai Unió Kohéziós politikájának** egyes követendő változásai:
- **beruházások eszközeként** működjön,
- kevesebb prioritásra koncentrálja a forrásokat,
- e prioritásokat szorosabban **összekapcsolja** az Európa 2020 stratégiával,

- az **eredményeket** helyezi középpontba,
- **nyomon követi** az elfogadott célkitűzések megvalósulásában elért eredményeket,
- nagyobb mértékben alkalmazza a **feltételrendszereket**,
- egyszerűsíti a **végrehajtást**

Hiányzó partnerség

- Európában a partnerség fogalma tartalmat, értelmet nyer,
- itthon teljesen leépültek a **véleményformáló és közvetítő közösségek**.
- Elengedhetetlen a **szakemberek** és a **nyilvánosság** sokkal szélesebb bevonása a döntések előkészítésébe.

Egyszerűsíteni kell

- Túl nagy hangsúlyt kapnak az **ellenőrzések** és az eljárások,
- a hazai /és európai hatóságok/ még mindig visszafogják a **források elérhetőségét.**

- Különösen hátrányos ez a KKV-k és NGO-k uniós finanszírozáshoz való hozzáférése szempontjából.
- Nagyobb **rugalmasság** szükséges,
- elsődlegesen a **regionális megközelítés** érvényesíthetőségének elősegítése és
- a fejlesztéspolitika **hatékonyságának** javítása érdekében.

Koordináció

- Egyet lehet érteni az Európa 2020 stratégia és a kohéziós politika összhangjának megteremtésére vonatkozó,
- a **tematikus koncentráció** fokozására irányuló törekvésekkel,
- az **eredmény-orientáltság** növelésének céljaival,
- az Alapok felhasználására vonatkozó pénzügyi, adminisztratív, ellenőrzési és **eljárási szabályok** egyszerűsítésének szándékával is;

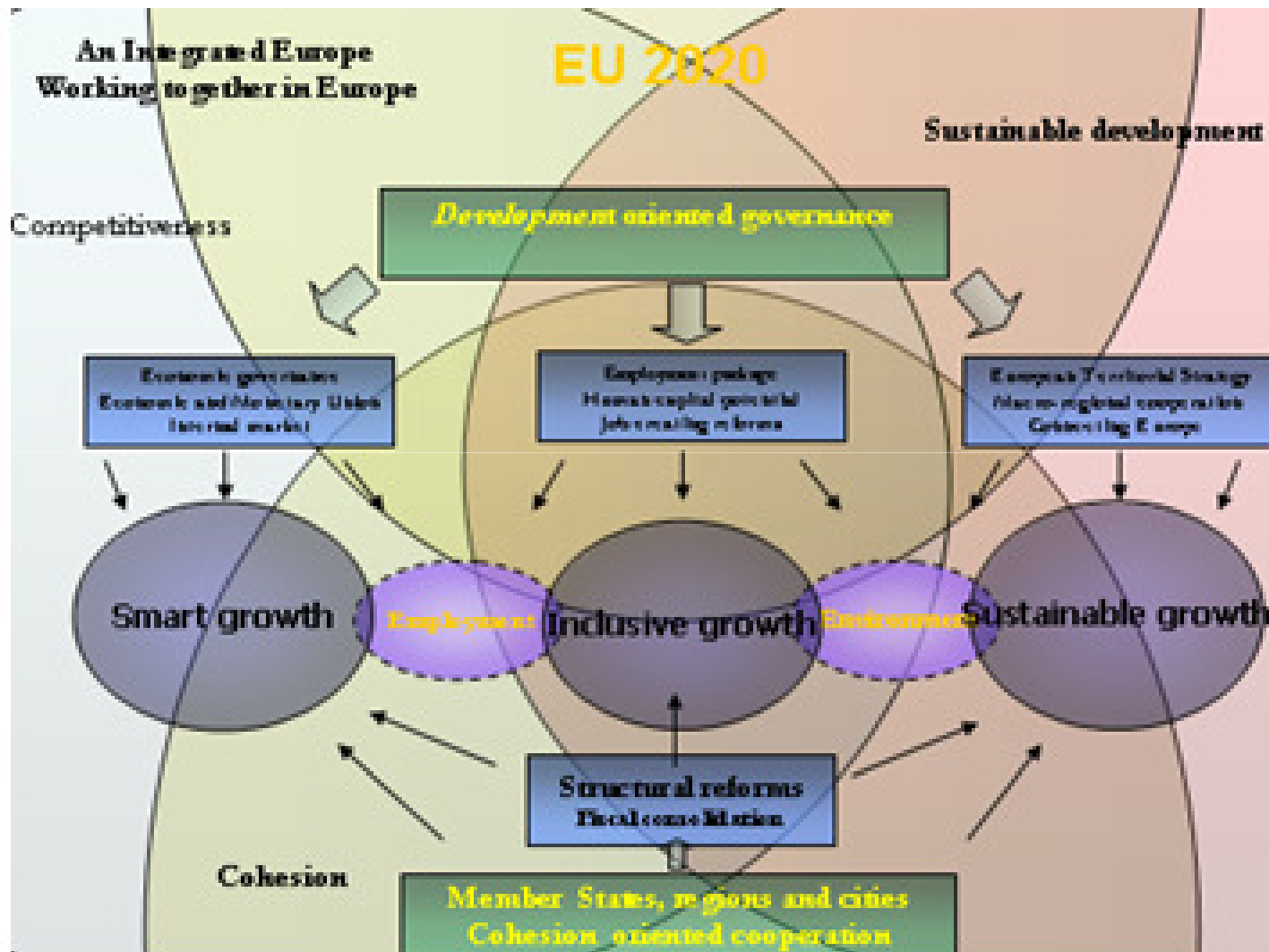
Pénzügyi tervezés

- A lehető **legtöbbet** ki kell hozni minden olyan euróból, amelyet **kohéziós finanszírozási keretektől** hazánknak „különítettek” el.
- Rövidtávon az EU források **mennyisége**,
- hosszútávon, a felhasználás **minősége**, **hatékonysága** a meghatározó.

Veszélyt jelent

- **ha túlzott a koncentráció**, a 11 tematikus terület merev értelmezése,
- az egyes kiemelt tematikus területek, például energiahatékonyság és megújuló energiák, kutatás és innováció, kkv-k támogatása finanszírozása akadályozni fogja
- a **helyi és regionális különbségekből** adódó célok megvalósulását.
- Megoldást a **komplex programok** alkalmazása jelenthet.

An Integrated Europe
Working together in Europe

EU 2020

Sustainable development

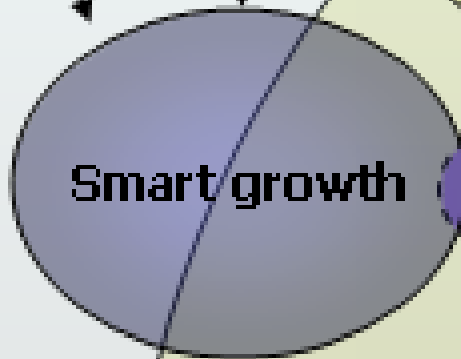
Competitiveness

Development oriented governance

Economic governance
Economic and Monetary Union
Internal market

Employment package
Human capital potential
Job creation reforms

European Territorial Strategy
Macro-regional cooperation
Cooperation in Europe

Structural reforms
Fiscal consolidation

**Member States, regions and cities
Cohesion oriented cooperation**

Cohesion

